

Nemška okupacijska oblast postopa z duhovniki na najhujši način. Duhovniki morajo skozi mesta spremljati vojaško kuhinjo, pometati ceste, umivati okna po vojašnicah in čistiti uničene nemških oficirjev.—Franciškanje, prijeti v Mariboru, so bili prisiljeni kar v kuth podirati pravoslavno cerkev v Mariboru. Ker je tedaj besele strašno neurje, so mnogi izmed duhovnikov, nenavajni takemu

(Dalje na 3. strani.)

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Memorandum za Zdržbene države (izven Chicago) in Kanado
\$0.50 na leto, \$0.50 na pol leta, \$1.50 na četrt leta; za Chicago
in Kanado \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; na izmenično
\$0.50.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$1.00 per year, Chicago and Canada \$0.50 per year.
Foreign countries \$2.00 per year.

Člani oglevalni po dogovoru. Rokopisni dopisi in nameni
vrednosti članov ne smejo biti. Rokopisni dopisi ne smejo
biti, povesti, drame, pesni itd.; ne smejo biti. Če je v
vrednosti, če je prišlo postojano.

Advertising rates on agreement. Memoranda of communication
and unclassified articles will not be returned. Other
memoranda, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
in order only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Najbolj na vse, kar ima stik s svetom

PROSVETA

1637-22 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavi na prvi (June 20, 1931), polni vsaki
luna na naslednji pomeni, da vam je s tem datumom postala
naložba. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

128

Glaskovi iz naselbin

Satira in — poljubiki

Cleveland. — Žensko društvo Svoboda 748 SNPJ bo 27. julija imelo svoj piknik na federacijski farmi. Vabi vse Clevelandčane, posebno pa Ančke in Jakobke, da pridete tja. Ančke si bodo lahko nabavile ročna dela, Jakobke bodo pa imele priliko "plavšati" Ančke. Za ples bodo igrali Vadalovi.

Urednik Enakopravnosti se je okorajžil in 14. junija povedal, da pričakuje — izgoč satiro. Sedaj nam je znano, kdo je hotel s satiro oglašiti osebo našega metropolitanskega lista. Zelo sem se motil, ko sem mislil, da je ta satiristični pisatelj oni, ki je osatiril Majka Tega. Ampak Majk je osatiril nazaj, kar je storil s krepko zaušnico.

Ampak urednika Sabca je hotel osatiriti naš Milan Medvedek. Tako je zapisal sam Tona Sabec, ki je poznal tudi v Chicagu. Radi tega sem jaz čisto nedolžen in to omenjam le valed tega, ker je zanimivo tudi za naše čitatelje.

Sabec je tudi povedal, ko je naš bivši koncilman Wm. Kenick simpatiziral s Hitlerjem in odobral "nemški red", da so mu pri Enakopravnosti povedali, da ne bodo podpirali njegovih simpatij, ker oni nečejo takih ljudi v kongresu. Nadalje pravi, da niso v uredništvu E. nikogar hvalili in da ni nihče v priči Sabca hvalil Hitlerja in njegovega režima. Dostavlja, da je tako trditve — laž. In ker Sabec ne more tega razkrinkati, zato poziva Milana, naj on razkrinka, ker ve, kdo je to. (Koga ima Milan v mislih, se mi malo dozdeva, toda jaz malo kdaj obujem z njim.) Sabec pravi, da ima Milan sedaj vso priliko, da nam metropolitancem pokaže tega širila Hitlerjeve propagande. Bo li to Milan storil? Bomo videli, je dejal slepeč.

Veste, čitatelji, meni se zelo čudno vidi, da so nekateri delničarji, uredništvo Enakopravnosti in oni, ki se sučejo okrog nje, kar čez noč postali ameriški patriotje, ker nekateri pred par leti še niti državljanji niso bili. Res so čudna pota te naše metropole. Radi tega tudi zahtevajo, da bi se morala vrstiti konvencija velike jednote ravno pri nas, ker smo tako spremenljivi narodni "človeki".

Na drugi strani se naj vam pa zbudijo spomini na dopise tega dopisnika, ki je imel skozi dolga leta borbo z veliko večino komunistov, na svoji strani pa le toliko pristašev, da so lahko zborovali v telefonski koči. Sedaj pa v metropoli ne najdemo niti enega komuniste: še več, nekateri njih pristajajo so celo pristopili tja, proti čemer so prej strahansko gromili in še zasmejevali. Rekli so tudi, da ni razlike med komunisti in socialisti, sedaj se pa ne upajo prestopiti praga komunističnih pisarni.

Ni še tako dolgo, ko so komunisti imeli zaščitno tudi pri Enakopravnosti, sedaj pa jih odklanja z izgovarjanjem na pakt med Hitlerjem in Stalinom. Toda jaz nisem čakal pakta diktatorjev, ampak povedal resnico 11 let prej. In kaj je moje plačilo za resnico? Nekaj že veste, dosti pa še ne, ker nimam prilike, da bi povedal kot je treba povedati takim hinavcem.

Tudi jaz bi lahko razkrinkal človeka, velikega demokrata, ki je pisaril v komunistični listi Naprej. Nekateri naši bi morali pogledati na drugo stran plota, ko ga srečajo, ampak se bodo izkazali okrog njega, kar je že pokazala nekdašnja Človek bi pričakoval vse kaj drugega kot pa taka izvajanja, ki pa jih moram zamočati!

Poljubiki delajo 'ropot', torej pazite, kadar boste poljubovali, da tudi vi ne pridite v kašo, kot se na primer nahaja bivša operna pevka Marion Talley. O "ropotanju" poljubov je izpovedal na sodišču detektiv Julius Goldsmith, ki je pričal proti ženi Adolfa Eckstroma. Njega je Eckstrom najel, da je "špegal" za ženo Marion Talley radi ločitve zakona in čigava bo njuna šestletna hčerka Susan.

Eckstrom je obdolžil 60-letnega odvjetnika Keitha čudnega obnašanja napram Marion Talley. Detektiv je pričal, kako je pazil na Marion in Keitha, ko sta šla v neki hotel v New Yorku. Potem je pri vratih njune kobe poslušal, kako so se ustnice spajale in "ropotale". "No, pa povej, kaj misliš o spojevanju ustnic. Ali si gotov, da so bile ustnice?" je pestil odvjetnik detektiva. "Jaz to prav tako dobro vem kot to, da sem star 49 let, ker sem v svojih 49 letih tudi sam večkrat poljuboval," se je odrezal detektiv. "In tako lahko izjavim, da je bilo to poljubovanje, kar sem slišal pred vrati teh dveh."

Seveda je zagovornik mrs. Talley zanikal, da poljubovanje ne ropota. Če ve ženske tega meni ne verjamete, vprašajte detektiva Goldsmitha, ker zadeva se je dogajala v Hollywoodu oziroma New Yorku, ne tukaj na Musškova ave. Pri nas ne poslušamo, kdaj se dva poljubujeta — izjema so le mačke marca meseca.

Jožetu, Hrvatino od društva 118 v Pittsburghu moj kompliment k dopisu od 13. junija. Zadeva je pač taka: vsak berač svoj malho hvali. Metropolitanci hvalijo svojo, drugi pa svojo. Meni se pa zdi, da je vsaka malha dobra, če je kaj v njej. In prav tako je s Pittsburghom, ki sem ga videl in delal tam prej nego v Clevelandu. Zboruje se lahko povsod, prav tako spi, če imaš posteljo — in te se dobe — tudi če si lahko, če imaš kaj, in kdor hoče, se lahko tudi krega v Pittsburghu kot v Clevelandu. In kaj več še hočemo?

Na pikniku društva 312 SNPJ na zadrugi farmi SNPJ je vprašala mojo družino mrs. Rebol s 170. ceste, kje sem jaz. Bil sem pač v službi. Na počitnicah pri Rebolovih so se nahajali iz Yala, Kansas, John Jenčič, mrs. Jenčič, sin John ter hčerki Frances in Stephanie. John Jenčič in Louis Rebol sta doma iz Lake pri Zidanem mostu, Stajersko. In tako so "šur" hoteli videti dopisnika Barbiča.

Srečali smo se 17. junija pri Rebolovih in se pogovorili o različnih stvareh. Jenčičevi so doglali, da je ta naša metropola ena velika vas. Obiskali so tudi Enakopravnost in Toneta Terbovca, ki je tudi Stajerec. Če bi bil jaz zraven, bi jih peljal še k

ke, da bi povedal kot je treba povedati takim hinavcem.

Na družbenem polju gremo srednjopot. Ker je tu mala naselbina, ne more biti veliko napredka. Tu imamo tri društva. Samostojno društvo lastuje svojo dvorano, v kateri že 22 let zboruje naše društvo 265 SNPJ. Ker smo skoraj vsi člani štev. 265 tudi člani samostojnega društva in ker ima naše društvo vedno mladih članov, ki so nam vedno govorili, da nimajo dvorane za veselice svojega društva, smo stari člani upoštevali njih želje in tako sta se obe društvi zedinili, da samostojno društvo prepiše dvorano na društvo 265 SNPJ.

Sedaj imamo vloženo prošnjo v Harrisburgu za poslovnico za točenje opojnih pijač. Torej bratje in sestre našega društva, vas že sedaj opozarjam, ko bo društvo dobilo poslovnico za opojne pijače, da se gotovo vsi ude-

ležite bodisi radne ali izredne sile, ker bomo morali rešiti veliko stvari in opraviti veliko dela. Sosednjim društvom se naše društvo že sedaj priporoča, da posetite našo prvo veselico, ki jo bomo imeli v lastni dvorani, in nam pomagajte do boljšega uspeha. Sicer bomo morali dvorano prej nekaj popraviti. Ko bo vse to urejeno, pridemo zopet v javnost in naznanimo datum društvene veselice. Do takrat pa pozdravljeni, bratje in sestre!

John Joblar, 265.

Poročilo zastopnika Hermine. — Ker je Prosveta preobložena z dopisi, in to posebno sedaj pred konvencijo, se zastopniki preveč ne silimo s poročili. Dne 26. junija sem se udeležil domače zabave v Imperialu, kjer so znotraj pravnosti Slovenski dom. Delo je opravil Andrej Vidrič s svojimi dvema pomočnikoma iz Johnstowna. Ko je bilo končano, so bili povabljeni vsi domačini na prosto zabavo, katere je bil deležen tudi podpisani in seveda tudi Vidrič. Dobro smo se imeli.

Naselbina Imperial ima lep prostori dom in tudi Prosveta, Proletarac in Cankarjev glasnik so dobro razširjeni. Slednjega so meni ponovili John Tautchar Proletarac, Prosveto pa oba Jamnika, farmar Val Raspet, ki sem ga šele sedaj privrkal videl, stari korenjak in bečlar J. Kolšak in Jos. Orel, ki je tudi bečlar, ker mu je žena umrla pred par leti. (On je še premlad, da bi ostal bečlar.)

Ustavil sem se tudi v Cliff Mini, kjer mi je mrs. Bogataj ponovila Proletarac, Luka Miklavčič, tudi bečlar in lastnik doma, pa Cankarjev glasnik in prodal sem tudi par Majskih glasov. V Moon Runu nisem bil povsod. Tam sta ponovila Prosveto Pestotnik in M. Resnik. Tudi zadnji je bečlar, zvest naročnik Prosvete in prijazen človek.

Tudi v Strabanu sem se ustavil par dni. Kegličke je zdaj že gotovo in je bilo že ali pa bo odprto predno bodo objavljene te vrtice. Prosveto so mi ponovili: Mrs. Kocjan, Julia Belle, M. Kolovec, Ivana Sedmak, Victor Vodišek in J. Martinič. Frank Samsa pa Cankarjev glasnik in Proletarac. V Pittsburghu je obnovil Proletarac Anton Obater (?), ki živi v svojem domu s sinom, ki je dober mehanik.

Prehodil sem tudi Renton, N. Bessemer, Center in Universal. V teh naselbinah je slaba transportacija. Iz N. Bessemerja preko Centerja sem šel peš in sem bil precej izmučen. Prenočeval sem pri zakoncih Henry Prevec v Universalu, oziroma na Frankstown Roadu v njegovem novem in okusno zgrajenem domu, ki je na lepem prostoru. Mrs. Prevec je napredna in tudi razumna žena in se vidi, da veliko čita.

Tukaj se moram zahvaliti še Tonyju Rednaku, ki me je zapeljal celo na dom. Bilo je že pozno zvečer v nedeljo in bi bil drugače moral hoditi peš iz Irvina v Hermine, ker sedaj gre zadnji bus ob 10:30, stari čas.

Drugi teden je bilo moje potovanje po naselbinah ob reki Monongaheli do Morgantowna, W. Va. Prišel sem v West Newtonu pri Rudyju Kreču, ki je plačal oglaš za Majski glas. Nato sem se podal v Belle Vernon k Louisu Resniku, ki je ponovil Prosveto, pri drugih sem prodal nekaj Majskega glasa. Tudi Lojze je bečlar in dober kuh. V Monessenu sem se ustavil pri Fr. Tegelnju; on je bil na delu, toda je ženica zopet naročila Prosveto.

V Brownsvillu so ponovili Prosveto Matija Požun in družina Kozlevčar, kjer sem tudi prenočeval. Jože je bil operiran na slepiču še ravno o pravem času; ni veliko manjkalo, da bi se bil preselil v krtovo deželo. Prijeloga je v rovu pri delu, da ni mogel skončati šišta, vendar pa je vzel pol tuceta zdravnikov, da so doglali, kaj mu je. Čudni so nekateri zdravniki in menda včasih želijo eksperimentirati na človeku, ker "apendiks" je vendar lahko ugotoviti, še posebno pa, ko je že bolnik v kritičnem položaju.

Iz Brownsvilla sem se odpravil v Fredericktown, potem pa po farmah k Tomu Rebecu, ki je tudi mal farmar, toda še hodi na delo. Ponovil je Prosveto, v

(Dolje na 3. strani.)

Ameriški Domovini, da bi se seznanili s 2. Jakatom Debevcem. Frank Barbič, 53.

S pota

V sredi junija smo od konca maja dobili v Minnesoti prve res tople dneve. Prej pa je bilo kot v zimskem času v lepi Kaliforniji — megleno, deževno in mrzlo. In to ni bilo samo v Minnesoti, marveč tudi v severnem ohiganu. To sem opazil tudi v Wisconsinu, ko sem se peljal v Wakefield, Mich.

Tam sem mislil biti več časa, toda bil sem le nekaj dni radi omenjenega vremena. Naglo sem spravljal skupaj, kar sem imel tam spominskih reči na slovenske prvake v USA in poslal 14 zavojev v Duluth, Minn. Ko stvar uredim, gre naprej v Slovenski narodni muzej v Cleveland.

V Duluthu v Villa Scholastici imam velike in priprave prostore za urejanje stvari, da jih spravim skupaj tukaj, ker v žalostni Sloveniji bo, ako že ni, mnogo uničenega. In kaj vse najdem v svoji zbirki, da mi kar zbode spomine.

Ko sva bila z mojo pokojno sestro, katere grob je v Chisholmu, kot sem omenjal zadnjič v dopisu, leta 1908 v stari domovini, mi je rekla, naj greva v Predjamski grad, ki je v soteskah lepega Krasa. Hotela je obiskati rojakinjo, s katero sta bili pri neki poroki. In šla sva. Mož tiste rojakinje je bil tam za gozdnega oskrbnika pri grofu Windischgratzu. Njemu sem imel izročiti pozdrave od nekoga znanca iz Sheboygana.

Tam so nama razkazali votlino, v kateri je bil ustreljen Erazem Predjamski. Tam sem dobil za spomin v kapelici tudi leseni napis s križem. Mikalo me je, da bi vzel tudi eno kroglo, ker jih je bilo več, toda bile so pretežke. S tistimi krogli smo streljali iz nišine in ubili Erazma Predjamskega. Tisti napis s križem v duplinski kapelici sem v moje veliko veselje opazil v moji zbirki, kot tudi razne starinske knjige in spise. Vse to čez čas opišem v mojih "S potovanja", ako mi bo zdravje dopuščalo, da kaj več potujem.

Matija Pogorelec.

O delu in dyorani

Southview, Pa. — Z delom je tukaj tako kakor po drugih krajih. Tisti, ki imajo delo, morajo delati kot živina, ker tukaj so sami premožavni. In ker je vse mehanizirano, se ve, da te mašina sama priganja, da moraš hitro delati. Torej smo srečni tisti, ki nimamo dela, drugače bi nam vse kosti polomilo na stara leta.

Na družbenem polju gremo srednjopot. Ker je tu mala naselbina, ne more biti veliko napredka. Tu imamo tri društva. Samostojno društvo lastuje svojo dvorano, v kateri že 22 let zboruje naše društvo 265 SNPJ. Ker smo skoraj vsi člani štev. 265 tudi člani samostojnega društva in ker ima naše društvo vedno mladih članov, ki so nam vedno govorili, da nimajo dvorane za veselice svojega društva, smo stari člani upoštevali njih želje in tako sta se obe društvi zedinili, da samostojno društvo prepiše dvorano na društvo 265 SNPJ.

Sedaj imamo vloženo prošnjo v Harrisburgu za poslovnico za točenje opojnih pijač. Torej bratje in sestre našega društva, vas že sedaj opozarjam, ko bo društvo dobilo poslovnico za opojne pijače, da se gotovo vsi ude-

ležite bodisi radne ali izredne sile, ker bomo morali rešiti veliko stvari in opraviti veliko dela. Sosednjim društvom se naše društvo že sedaj priporoča, da posetite našo prvo veselico, ki jo bomo imeli v lastni dvorani, in nam pomagajte do boljšega uspeha. Sicer bomo morali dvorano prej nekaj popraviti. Ko bo vse to urejeno, pridemo zopet v javnost in naznanimo datum društvene veselice. Do takrat pa pozdravljeni, bratje in sestre!

John Joblar, 265.

Poročilo zastopnika Hermine. — Ker je Prosveta preobložena z dopisi, in to posebno sedaj pred konvencijo, se zastopniki preveč ne silimo s poročili. Dne 26. junija sem se udeležil domače zabave v Imperialu, kjer so znotraj pravnosti Slovenski dom. Delo je opravil Andrej Vidrič s svojimi dvema pomočnikoma iz Johnstowna. Ko je bilo končano, so bili povabljeni vsi domačini na prosto zabavo, katere je bil deležen tudi podpisani in seveda tudi Vidrič. Dobro smo se imeli.

Naselbina Imperial ima lep prostori dom in tudi Prosveta, Proletarac in Cankarjev glasnik so dobro razširjeni. Slednjega so meni ponovili John Tautchar Proletarac, Prosveto pa oba Jamnika, farmar Val Raspet, ki sem ga šele sedaj privrkal videl, stari korenjak in bečlar J. Kolšak in Jos. Orel, ki je tudi bečlar, ker mu je žena umrla pred par leti. (On je še premlad, da bi ostal bečlar.)

Ustavil sem se tudi v Cliff Mini, kjer mi je mrs. Bogataj ponovila Proletarac, Luka Miklavčič, tudi bečlar in lastnik doma, pa Cankarjev glasnik in prodal sem tudi par Majskih glasov. V Moon Runu nisem bil povsod. Tam sta ponovila Prosveto Pestotnik in M. Resnik. Tudi zadnji je bečlar, zvest naročnik Prosvete in prijazen človek.

Tudi v Strabanu sem se ustavil par dni. Kegličke je zdaj že gotovo in je bilo že ali pa bo odprto predno bodo objavljene te vrtice. Prosveto so mi ponovili: Mrs. Kocjan, Julia Belle, M. Kolovec, Ivana Sedmak, Victor Vodišek in J. Martinič. Frank Samsa pa Cankarjev glasnik in Proletarac. V Pittsburghu je obnovil Proletarac Anton Obater (?), ki živi v svojem domu s sinom, ki je dober mehanik.

Prehodil sem tudi Renton, N. Bessemer, Center in Universal. V teh naselbinah je slaba transportacija. Iz N. Bessemerja preko Centerja sem šel peš in sem bil precej izmučen. Prenočeval sem pri zakoncih Henry Prevec v Universalu, oziroma na Frankstown Roadu v njegovem novem in okusno zgrajenem domu, ki je na lepem prostoru. Mrs. Prevec je napredna in tudi razumna žena in se vidi, da veliko čita.

Tukaj se moram zahvaliti še Tonyju Rednaku, ki me je zapeljal celo na dom. Bilo je že pozno zvečer v nedeljo in bi bil drugače moral hoditi peš iz Irvina v Hermine, ker sedaj gre zadnji bus ob 10:30, stari čas.

Drugi teden je bilo moje potovanje po naselbinah ob reki Monongaheli do Morgantowna, W. Va. Prišel sem v West Newtonu pri Rudyju Kreču, ki je plačal oglaš za Majski glas. Nato sem se podal v Belle Vernon k Louisu Resniku, ki je ponovil Prosveto, pri drugih sem prodal nekaj Majskega glasa. Tudi Lojze je bečlar in dober kuh. V Monessenu sem se ustavil pri Fr. Tegelnju; on je bil na delu, toda je ženica zopet naročila Prosveto.

V Brownsvillu so ponovili Prosveto Matija Požun in družina Kozlevčar, kjer sem tudi prenočeval. Jože je bil operiran na slepiču še ravno o pravem času; ni veliko manjkalo, da bi se bil preselil v krtovo deželo. Prijeloga je v rovu pri delu, da ni mogel skončati šišta, vendar pa je vzel pol tuceta zdravnikov, da so doglali, kaj mu je. Čudni so nekateri zdravniki in menda včasih želijo eksperimentirati na človeku, ker "apendiks" je vendar lahko ugotoviti, še posebno pa, ko je že bolnik v kritičnem položaju.

Iz Brownsvilla sem se odpravil v Fredericktown, potem pa po farmah k Tomu Rebecu, ki je tudi mal farmar, toda še hodi na delo. Ponovil je Prosveto, v

(Dolje na 3. strani.)

Hamburg, važno industrijsko mesto

Od časa do časa se obrne pozornost sveta Hamburgu, enega izmed največjih trgovskih porijev evropske celine. Njegov ogromni vinski promet se je v vojni zaradi sovražne kade nedvomno zelo zmanjšal, vendar pa nikakor ni izgubilo svojega prometa kot ne industrijska postojanka Nemčije. Razumljivo je, da je ravno Hamburg čisto cilj angleškega letalstva. Kakor poroča nemška sluzba "Hansa", je hamburška industrija v celoti prisposobljena današnjim vojniškim potrebam Nemčije ter je nemška vojaška tovarna tako znana vojna narotila. Morala zaradi prezaplenosti posameznih letij osnovati mnoga manjša posmrkarija in da pri dobavi pomaga celo obrt. Se pa sebi umevno je, da je najbolj znana Hamburgu ladjedelniška industrija, ki je v sedanjih časih zaposlena do vrhunce, saj morale mnoge ladje predelati v pomožne ladje, v dokih pa se grade vedno nove in bedisi za vojne, bodisi za prevozne potrebe, da je ne le nadomestiti izgube na tonzi, temudj obstoječo tonažo znatno povečati. V s tem so seveda preobložene z delom tudi ne za parne stroje in za motorje, ki oddajo svoje izdelke skoro izključno ladjedelniki.

Od nekdanj znamenita je bila hamburška industrija rastlinskih in rudniških olj. "Hansa" napoveduje, da bo Nemčija v bodoče uvedla nemških kolonij velike množice kopre in momega jedra ter bo še v večji meri razvijala dobivanje rastlinskega olja. Tudi dovoz bo obnovil, brž ko bodo razmere to dopuščale. Hamburške rafinerije imajo danes dovolj slas, imele ga bodo pa tudi v bodoče, dasi skrbri, da se venomer povečujejo. V zvezi z industrijo motorjev je predelovanje gum je v Hamburgu takisto na visoki stopnji, levažna je v Hamburgu tudi ribarska industrija, saj je bil Hamburg nekako središče nava v Severnem morju ter je preskrboval z mi ne samo svoje področje, marveč je s sosedne nemške pokrajine. V koliko se morale ribarske naprave povečati, se ne re reči, jasno pa je, da bo morala Nemški vojni stopiti v ostro tekmovalstvo z norve ribarstvom.

Nekatero vrste industrije v Hamburgu zelo razvite, toda vlada si prizadeva, da temi razvije zlasti lesno in pohištveno industrijo, kajti po vojni, pravi "Hansa", bo Hamburg svoje gozdove ter v izdatnejši meri riščala uvoženi les, ki bo prihajal v največjo preko Hamburga ter bo zato naravno, da se bo predeloval že na liči med uvozu iz tujine. Uvažale se bodo tudi ne vrste kolonialnega lesa in zopet bo prda se uvožene količine obdelale in predelale v Hamburgu. V splošnem gre tendenca da se Hamburgu dodeli pretežno vsa onastrija, ki je osnovana na prekomorskem

Nega čevljev

Največja sovražnika naše obutve sta praž. Praž usnje razje, da razpoka, raztegne in mu odvzame lepe barve. Ker čevlji pač zato na svetu, da varujejo naš pred vodo in prahom, moramo za te varoših nog tudi primerno poskrbeti. S tem mo prihranili mnogo denarja, poleg tega pa imeli tudi zmerom lepe čevlje.

Takoj ko pridete domov, sezujte čevlje, ka noga se pri hoji nekoliko spoti, notranjega čevlja postane vlažna. Če torej čevlji zujemo in jih damo na kopito, bo čevlji zmerom lepo obliko, njegova notranja se bo pa posušila in čevlji ne bo nikoli neprijetnega duha po potu.

Prav tako moramo takoj, ko pridemo čevlji popolnoma očistiti blata in prahu. Čevlji vlažni, jih nikar ne postavite pri ognja ali celo na štedilnik. Vročina bo usnje preveč izsuši in v kratkem času nam lji pokajo. Pustimo čevlje, da se osušijo hem mestu, kar bo brez posledic zanje. Če dete opoldan domov je najbolje, da se jete v druge čevlje, ker se bodo tako lahnošeni čevlji odpočili od truda, ki ste j prizadejali s svojimi nogami.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 23. junija 1921)

Domače vesti. V Lowellu, Ariz., je smrti povzročil 39-letnega Fr. Sedlarja v na Dolenskem, člana SNPJ.

Delavske vesti. John Lewis, vodja raskandidira proti Gompersu za predsednika na zboru v Denverju.

Inozemstvo. Na pritisk antante so Goložili vojno s kemalisti.

Sovjetska Rusija. V Moskvi primiranjkanje sovjetov pred Japonci v vzhodni

(Dolje iz prve kolone.)

Potrebno je še, da vlada zapre tudi kani in gnezda lopovske propagande vseh naših zaveznikov v Združenih državah. To dosti med nami in škoda, ki jo delajo kolosalna. Notranja obramba ameriške kracije je v tem momentu velika kot kot je vsaka obramba na zunaj, kar je važna.

Latinska Amerika prihaja

Ker ima Evropa z Afriko in Azijo vred monopol na zunanje vesti, ne slišimo in ne izve mo dosti, kaj se godi južno od Rio Grande v Centralni in Južni Ameriki. Ta del sveta, latinska Amerika, je pa za nas važen, ker je v območju oborožene obrambe Združenih držav. Predsednik Roosevelt je že večkrat poudaril, da bodo Združene države z orožjem branile latinsko Ameriko in Kanado prav tako kot svoje lastno ozemlje.

Poročila, ki danes prihajajo iz Južne in Centralne Amerike, so razveseljiva. Vsako poročilo, ki pride od tamkaj, nas seznaja z novo diplomatsko zmago predsednika Roosevelta. To pomeni, da je Rooseveltova politika "dobrega sosedstva" južno od nas uspešna in da se havanski sporazum Vseameriške federacije udejavuje.

V političnem oziru je politika "dobrega sosedstva" stabilizirala režime v latinski Ameriki. Nič več ne slišimo o domačih pučih in "revolucionarnih" skemah, ki so še pred nekaj leti neprestano razburjale ameriško javnost. Danes samo še nacijske in komunistične organizacije intrigujejo tu pa tam, a doslej še niso prilele nikamor.

Ekonomsko se latinska Amerika bolj in bolj zblizava z Združenimi državami. Gospodarski odnosi so realistični. Čim dalj traja vojna, tem bolj so republike Srednje in Južne Amerike navezane na Združene države za uvoz potrebščin, obenem pa veliko več izvažajo na sever kot se kdaj prej. Moralno niso bile razmere med ameriškim Severom in Jugom še nikdar tako dobre kot so danes, dočim je v vojaško-obrambni oziru vedno tesnejša kooperacija.

Najbolj hladna in v nekaterih ozirih celo sovražna napram Združenim državam je bila južnoameriška republika Argentina, ki je za Brazilijo najmočnejša in najbogatejša v latinski Ameriki. To ni bilo nič čudnega, kajti v Argentini je močan nemški element — okrog dva milijona Nemcev — ki je tam kompaktno naseljen. Nacijska propaganda v Argentini je bila še do včeraj najprejektivnejše organizirana in v glavnem je bila naperjena proti Združenim državam.

Danes je pa tudi tam drugače. Argentinska vlada je končno spoznala nevarnost nacijskega elementa in celo konservativne politične stranke s svojimi vplivnimi glasili so naposled odkrile nacijsko peto kolono v Argentini. Pred nekaj tedni so se začele radikalne reforme v Buenos Airesu, ki so naperjene proti nacijskim Nemcem; časopisje je obrnilo hrbet nemškim časnikarskim agenturam in začelo se je sistematično zatiranje nacijske propagande v filmih — k čimur je veliko pripomogla diplomacija Združenih držav, katera je odprla vrata v Argentino ameriškim filmom in časnikarskim vltrom.

Ostale latinske republike v Južni — posebno Chile — in Srednji Ameriki tesno kooperirajo z Združenimi državami. Mehika je danes v tako tesnih prijateljskih stikih z Washingtonom kot ni bila še nikdar prej. Baš pretekle dni je mehiška vlada sklenila sporazum z državnim departamentom v Washingtonu za redno izmenjavanje informacij glede skupnega pobijanja nacijske in komunistične propagande.

Latinska Amerika prihaja krepkih korakov v konkretno zvezo solidarnosti z Združenimi državami in Kanado. Če se je nacijska diktatura v Berlinu kje grdo zmotila v svojih načrtih, se je v načrtu penetracije in ideološke okupacije latinske Amerike v namenu izolacije Združenih držav in uničenje demokracije v zapadnem svetu.

Skrajni čas je bil

Skrajni čas je bil, da je vlada zaprla nemške konzulate v Ameriki in pognala konzule s hordami svojih saboterjev vred domov. To bi se moralo že davno zgoditi, kajti nemški konzulati so bili topla gnezda — špijoni v zločin-skih saboterjev, ki so pod zaščito diplomatske imunitete polagali dinamit za notranje uničenje ameriške demokracije. Pravilno je tudi, da je predsednik zadrnil močnjak z nacijskim denarjem, ki so ga rabili za zločinsko propagando in sabotažo.

(Dolje v sedaj koloni.)

Novice z starega kraja

Slovenije

BRADVO PEVSKE ŽUPA V OJEM DELU

Zborovski petje se med
nami pri vseh težavah
čedalje bolj uveljavlja.

Ljubljana, 9. marca. — Pod
predstvom dr. Antona Švigelja
je bil danes dopoldne redni
občni zbor Hubadove župe.
Predsednik je bil dr. Švigelj,
v katerih se je
med drugim zahvalil
vsem naprednemu časopisju
podpori pri propagandi zborov-
skega petja med našim ob-
stvom, so zborovalci prešli na
red. Predsednik se je v
kratkem poročilu posebej
zahvalil Glasbeni matici, ki
mu je v vseh vseh naklonjena in
brezplačno prepuščala svojo
vzorno zlasti za vaje zdru-
ženih pevskih zborov. Nadalje je
predsednik poročal, da je zvezo
v sklenila prirediti po vsej
vsi kjerkoli so pevska društ-
va, velika slava za 6. septem-
ber, ko bo naš mladi kralj pre-
vladarske posle. Za Slove-
ni prizadeva, da bi kdo od
njih skladateljev uglasbil
posni "Te deum". Prof.
iz Maribora je že predlo-
bil pregled primerno skladbo
gle in mešani zbor in kakor
sejo poznavalci, mu je de-
lo uspešno.

Prvo in izbrano poročilo o
župe v preteklem letu pa je
bil tajnik Jakob Grčar, ki so
si zborovalci z velikim za-
jstvom nad doseženimi
bili v zvezi na znanje. Župa je
vala zlasti pri Združenih
njih zborih in je z njimi na-
pri pri vseh večjih priredi-
lanskega leta v Ljubljani
a dežel. Vseposred se je
zala lepa pevska sloga. Vsi
pri Združenih pevskih zbor-
bili pod strokovnim vod-
pevovodij Mirka Premel-
Frana Venturini.

Med slučajnostmi je predse-
dnik Ljubljanske zveza Lujko
Drenovec sporočil žalostno no-
vico, da so družstvu čez noč vzeli
društveni prostor v Mestnem
domu, in to kljub temu, da še
ni potekla pravno veljavna na-
jemna pogodba družstva z mest-
no občino. Občina je lokal vze-
la za novi prehranjevalni urad.
Zborovalce je govornik opozoril,
naj se v bodoče ne čudijo, če
"Zvon" poslej ne bo kazal po-
srednega razumevanja za prire-
ditve mestne občine.

S tem je bilo dnevnega reda
konec in predsednik je zborova-
nje zaključil z željo, naj bi v
svetu spet zavladala mir in red,
ker bi bili le tako dani vsi po-
trebni pogoji za uspešen razmah
zborovskega petja.

Nacijski teror na Slovenskem

(Nadaljevanje s 1. strani.)

poslu, omedleli, nakar so jih pre-
peljali v bolnišnico. Mnogi du-
hovniki morajo anašiti stranišča
v hišah, v katerih bivajo nemi-
ški vojaki. Vse to se dogaja v
navzočnosti članov Gestapa, ki
psojuje nesrečne žrtve, kričijo
nad njimi ter jih prepeajo ka-
kor navadno živino.

Po isti metodi se uganjajo na-
silstva tudi nad duhovniki v
ljubljski oblasti. Veliko števi-
lo duhovnikov je bilo prijetih v
Zagorju, med njimi tudi Mar-
kež, Kalan, Staničar, Kočvar,
Benedik, Zidar in Križaj. Potem
so jih prišli v Radečah, Čemse-
niku, Sent Lambertu, Izlakah,
Kolovratu, Blagovici, Svetem
Gotardu, Čemnjah, Svetem O-
boltu, Raki, Sveti Gori, Tržiču
itd. Metodi germanizacije se pri-
lagajo tudi v delih priklopljenih
Koroških. Nemci so zaprli vse
samostane v ljubljanski oblasti.
Zasegli so samostan lazaristov v
Brodu, onega kapucinov v Škof-

ji Loki, frančiškanskega v Kam-
niku in na Brezjah.

Nemci so tudi izgnali uršulin-
ke iz Škofje Loke in Kranja.
Značilno je to, da so nemški vo-
jaki ponoči vdrl v samostan ur-
šulink, pa čeprav so bili opozor-
jeni, da je moškim zabranjen
vsak vstop v samostan. Takoj
po vpadu Gestapa v samostan so
bile uršulinke ponoči odpeljane
iz samostana neznano kam. To
postopanje je izzvalo upor med
prebivalstvom, ker so bile uršuli-
ne v tem kraju priljubljene.
Neki nemški vojak je izjavil:
"Naš firer ne mara samostanov,
ker meni, da ne smejo ženske iz-
gubljati časa pri molitvah in s
tem, da se sprehajajo z evange-
lijem v roki."

V Mekinjah so morale nune
gostiti nemške oficirje ter jim
streti. Neko noč pa so bile ne-
nadoma iztirane iz samostana.
Gestapo odnaša s sabo vse im-
etje iz škofij, župnij in cerkva.

Nemške okupacijske oblasti so
zasegle tudi vsa semenišča, vse
katoliške zavode in vse katoli-
ške organizacije.

Najstarejša katoliška gimna-
zija v Št. Vidu pri Ljubljani je
bila najprej zavzeta od italijan-
ske vojske, potem pa od nemške.
Gestapo je ukazal rektorju, eko-
nomu, profesorjem in prefek-
tu, da morajo v teku ene ure
zapustiti poslopje. Ničesar niso
mogli vzeti s sabo. Obenem so
bili izgnani vsi dijaki in najsta-
rejši duhovniki, katerim je bila
tako vzeta možnost obstanka. V
vsem posloppju, v katerem stan-
je lahko pet sto ljudi, so Nemci
nastanili samo štirideset nem-
ških oficirjev.

Iz vseh gornjih podatkov se
jasno vidi, da nameravajo Nemci
zatre pri Slovencih vsako
sled slovenskega čustvanja. Iz-
tirali so iz vseh slovenskih cer-
kva, šol in zavodov slovenske
duhovnike in izobraženstvo ter
se pripravljajo na to, da uvozi-
jo v Slovenijo 300 nemških ljud-
skih učiteljev, ki so jih v ta na-
men posebej pripravili na Šta-
jerskem.

Iz najrazličnejših krajev Slo-
venije se odvaža slovenska mla-
dina v Nemčijo na tako zvani
"Arbeit-Dienst", kjer se ima po-
nemčiti. Že takoj prve dni so
dali Nemci izmenjati slovenske
ulčne naslove z nemškimi. Ljud-
ske šole pretvarjajo v "Volks-
Schule".

Gestapovci, S.S. in S.A. ustav-
ljajo na ulicah slovenskih mest
vse ljudi, ki imajo bicikle, mo-
tociikle ali avtomobile ter jem-
ljejo na lica mesta brez vsake-
ga pojasnila omenjena pro-
metna sredstva. Kadar hočejo
Nemci zapreti katerega Slovence,
mu navadno podtaknejo orožje v
hiši, kakor so to storili o pri-
liki, ko so prišli mariborskega
škofa Tomažiča.

Iz vseh teh zanesljivih doka-
zov o nezastlšanem nasilstvu, ki
ga uganja nemška okupacijska
oblast nad slovenskim narodom
v njegovi domovini, se jasno vi-
di, da poskušajo Nemci popolno
uničiti slovenski narod na-
tanko tako, kakor delajo s Čehi
in Poljaki. Vse to pomeni, da ne
misliti Hitler vzpostaviti "novega
reda" v Evropi, nego da gre za
tem, da vlada, tamkaj zmejnja-
va, negacija vsake kulture in po-
diranje vsega tistega, kar je do-
bro in civilizirano.

Velika delavska stavka v Belgiji

London, 21. jun. — Poročilo bel-
gijske časopisne agencije pravi,
da je 125.000 delavcev v Belgiji,
ki je prišla pod Hitlerjevo ob-
last, zastavkalo za zvišanje me-
zde in odmerkov živeža. Stavko
so pričeli rudarji v pokrajini
Liege, katerim so se pridružili
železničarji, potem pa se je raz-
širila na tekstilne tovarne v
Verviersu.

Japonski napad na kitajsko mesto

Hongkong, 21. jun. — Centralna
kitajska časopisna agencija po-
roča, da so bombe, katere so ja-
ponski letalci vržili na Sian,
glavno mesto province Šensi, po-
driže čez tristo poslopj, zanele
požare in povzročile veliko ško-
do. Čez sto civilistov je bilo ubi-
tih in ranjenih v napadu.

Bostonske radijske emisije za Jugoslavijo

Dr. Svetislav Petrović in dr.
Vladimir Ribar pošiljata apel
Slovencom v Jugoslaviji

Washington, D. C. — Dopsil-
stvo Centralnega tiskovnega ur-
ada pri jugoslovanskem posla-
ništvu v Washingtonu poroča:

Dr. Svetislav Petrović, ki ob-
vešča dan za dnem iz Bostona
jugoslovansko javnost o dogod-
kih po svobodnem in demokratič-
nem svetu, nadaljuje s svojimi
posebnimi emisijami za Hrva-
te, Srbe in Slovence ter zdaj
pa zdaj pozove ugledne Hrvate
in Slovence, naj govore po radi-
ju Boston WRUL in WRUW.

To pot je g. dr. Svetislav Pe-
trović pozval dr. Vladimira
Ribara, svetnika jugoslovanskega
poslanstva v Washingtonu,
naj govori Slovencom.

Dr. Svetislav Petrović:

Emisija v srbohrvaškem je-
ziku, šte. 117, od 7. junija 1941
(Radio Boston WRUL in WRUW).

"Spoštovane poslušalke in dra-
gi poslušalci! — Tu New York.

Do danes je niste imeli prili-
ke, da bi slišali po radiu niti
enega brata Slovence, ki bi v
teku poslednjih dveh let govoril
z menoj v slovenskem jeziku
vsem Srbom, Hrvatom in Slo-
vencem. Danes boste slišali prvi-
č emisijo v slovensčini iz ust
enega naših najuglednejših di-
plomatov, dr. Vladimira Ribar-
ja, svetnika jugoslovanskega po-
slaništva v Washingtonu. Dr.
Vladimir Ribar je sin velikega
slovenskega prvaka, pokojnega
dr. Otokarja Ribara.

Ta prva emisija v slovensčini
ima toliko večji pomen, ker ima-
mo v Severni Ameriki enega od
najkulturnejših središč našega
slovenskega naroda, ki dela s
svojim delom čast vsem Srbom,
Hrvatom in Slovincem.

V bodoče boste slišali zdaj pa
zdaj emisijo v slovenskem jezi-
ku iz ust dr. Ribara in te vam
bomo vedno naznanili o pravem
času."

Dr. Vladimir Ribar:

"Dragi moji rojaki! — Moj prvi
pozdrav velja mojim najstarejšim
rojakom, Slovincem, kjerkoli o-
ni prebivajo, v prvi vrsti pa o-
nim, ki nosijo najtežji jarem, ki
ga je slovenski narod v vsej
svoji zgodovini doživel. Vam,
dragi rojaki v beli Ljubljani,
Mariboru in Celju, v najmanjši
hišici v dolinah in na planinah
Slovenije, pa ravnotako onim na
obali sinjega Jadrana in na na-
šem sivem Krasu, pošiljam po-
zdrave ameriških slovenskih iz-
seljencev, ki z vami vred trpijo
in občutujejo. Takoj po prvem
vpadu sovražnika v našo zemljo
so odborniki vseh naših podpor-
nih jednot in zvez ustanovili
skupno organizacijo brez razlike
na svetovna naziranja in stran-
karske pripadnosti, da skupno s
hrvaškimi in srbskimi organiza-
cijami zbirajo pomoč, da olajša-
jo vaše trpljenje in obenem bo-
do vam uteha. Ta del našega
naroda, kri vaše krvi, je tudi v
teji težki uri z vami in z vami
vred kot svobodnem Glasilisti tu-
di verujete, v Vstajenje večje in
srečnejše domovine Jugoslavije.

Pa tudi vam, moji dragi bra-
je Srbi in Hrvati, ki delite isto
strašno usodo z mojim rojaki
Slovinci, veljajo moje misli in
iste želje za našo skupno in sre-
nejšo bodočnost, ki jo bomo do-
segli ob strani naših zaveznikov
in prijateljev, posebno pa s pod-
poro, ki nam jo daje največja
svobodoljubna in pravična zem-
lja na svetu: Zedinjene države
Amerike.

Govorim iz te krasne in veli-
ke demokratične zemlje, ki je
prva med državami po prvi sve-
tojni vojni priznala Jugoslavi-
jo in katara tudi danes, kakor
tedaj, zastopa načela velikega
Wilsona: svobodnega izraza vo-
lje naroda. Ona ne prizna na-
čela nadutega nemškega "Le-
bensrauma", ki velja samo za
nekatero privilegirano veliko si-
le; ampak proglašala načelo svo-
bodnega razvika vsakega naroda
v skupnem sodelovanju z
drugimi svobodnimi narodi.
Predsednik Roosevelt je nešteto-

krat izjavil, da bodoči mir se
mora naslanjati in graditi na
principih svobodnega izraza vo-
lje naroda, svobode govora in
vere ter prostovoljnega sodelo-
vanja svobodnih narodov.

Za načela svobode se bori da-
nes Velika Britanija, ves civili-
zirani svet, in radi teh načel je
naš narod stopil v boj, vedoč,
da vsaka druga rešitev, ki bi bila
diktrirana, bi bila samo propast
in izbrisanje narodne individu-
alnosti Slovencev, Hrvatov in
Srbov. Mi smo šli v boj proti
množmo močnejšemu sovražniku,
napadeni smo bili od vseh strani,
nepričakovano in zahrbtno,
toda šli smo v boj z vero v na-
šo pravico in v obrambo najele-
mentarnejših načel vsakega na-
roda: za pravico obstanka in
svoje svobode. To našo odloči-
tev občudovali so vsi svobodol-
jubni narodi, a posebno ameri-
ški narod, ki nam je s svojimi
predstavniki izrazil priznanje
za našo odločnost in hrabrost,
ker smo bili pripravljeni žrtvo-
vati vse prejšnje, kot pa biti suženj
najstrašnejšega sovražnika vsega
človeštva.

Razkosali so našo Slovenijo.
Mali slovenski narod so raztrga-
li na tri dele, misleč, da nas bo-
do mogli prej uničiti in izbrisati
iz družbe drugih narodov. Mi
smo kljubovali stoletja in sto-
letja, na vse mogoče načine so
nas poskušali tuji ugonobiti.
Toda naš narod se je trdno držal
svoje grude in prišla je ura osvo-
boditve, ko smo se skupaj z brati
Srbi in Hrvati zjednili in slavili
začetek naše svobode. Za to svo-
bodo so hrepelja in se borila
pokoljenja in pokoljenja, padlo
je tisoče in tisoče žrtv in ko so
naši dobrovoljci v prvi svetovni
vojni šli v boje, bilo je to sko-
raj brez izgleda na uspeh, ali oni
so verjeli v zmago, v zmago pra-
vične stvari.

Z istim prepričanjem je naš
narod vstal, da brani svojo s to-
likimi žrtvami pridobljeno svo-
bodo. Pod strašnim navalom naj-
modernejših vojnišniških maši-
ne in premočja sovražnika se je
naša vojska morala umakniti.
Toda vere v končno zmago in
našo pravično sovražnik nam ni
mogel vzeti. Del naše narodne
vojske in mornarice, ki se je u-
maknil v inozemstvo, skupno z
našimi zavezniki nadaljuje boj.
Naša vlada, v kateri se nahajajo
edini zakoniti zastopniki vseh
Slovencev, Srbov in Hrvatov,
mednarodno priznana kot edini
legalni izraz naše skupne domo-
vine in nadaljevanje njene su-
verenosti, je povedignila svoj
glas v obrambo nedeljivosti ju-
goslovanskega narodnega ozem-
lja in proti razcepitvi našega
naroda. Pred par dnevi je naš
poslanik v Washingtonu dr. Kon-
stantin Fotić vložil pri ameri-
ški vladi svedčan protest sledeče
vsebine:

"Vladi nemškega Rajha in kra-
ljevine Italije sta proglasili po
vojaški zasedbi Jugoslavije a-
neksijo Slovenije in to delomično
po Nemčiji, a delomično po
Italiji. Ta surov čin razceplje-
nja slovenskega naroda naspro-
tuje vsem etniškim principom,
ker na zemljišču, katero sta za-
jedli Nemčija in Italija, živi
kompaktno naseljen najčistejši
slovenski element. Istotako je
ta aneksija brez vsake zakonite
podlage, ker vojaška zasedba po
veljavnih principih narodnosti
ne menja za časa trajanja vojne
zakoniti status zasedenega ozem-
lja.

"Jugoslovanska vlada, v kate-
ri se kot sestavni del nahajajo
edini legalni zastopniki sloven-
skega naroda, protestira proti
temu postopanju Nemčije in
Italije, kateri s tem stremita u-
ničiti slovenski narod ter raze-
piti državni teritorij Jugoslavi-
je."

S tem aktom je jugoslovanska
vlada pred vsem civiliziranim
svetom protestirala proti neza-
slisanemu početju diktatorjev
oščica, ki hočejo vreči človeštvo
nazaj v najtemnejše dni brez-
zakonitosti in samovolje krutih
tiranov, ki so smatrali narode
takorekoč kot kupčijake sred-
stvo za dosego svojih osebnih
ambicij.

Naša vlada, ki je edini pravi
izraz naše narodne volje, nade-
ljuje boju skupno z drugimi civil-
iziranimi narodi, da pridobi zo-
pet svobodo vsem Srbom, Hrva-
tom in Slovincem, da bo naš
človek zopet svoj gospod na svo-

ji zemlji. Ne odneha v borbi do
končne zmage, dokler ne bo od
tujca-člilitelja očisti tudi naj-
manjši del naše domovine."

Jugoslav. Kurir.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Vestaburgu pa Kukec in Baloh,
zadnji tudi Proletarca, pa tudi
Carolina Baša in Josephina Si-
tar sta storili tako, drugim sem
pa prodal Majski glas. Preneče-
val sem pri Balohovih, kot na-
vado. Od tam sem šel na Ia-
bello, kjer sta ponovila Prosveto
Svigel in mrs. Kerin. Ona je do-
bra žena in mi je nalašč večer-
je pripravila; rekla je tudi,
naj prenečujem pri njih, ker ta-
ko dež liti. Povabilo sem moral
odkloniti, ker je bilo še prego-
daj. Ko je dež odnehal, sem se
podal še v tri milje oddaljeno
naselbino Crucible preko Mo-
nongahela, kjer sem dobil še ti-
sti večer par novih naročnikov
Prosveti s pomočjo predsednika
društva 501 Johna Udovicha. Po-
leg njega se je naročil tudi M.
Glas. Potem me je zapeljal k
družini Zorich v Rices Landing,
kjer sem prenočil. Tudi ta druž-
jina je postrežljiva in napredna.

Drugi dan sem jo zopet mah-
nil prko reke in z vlakom v
Morgantown, W. Va. Zoričevi
so me sicer vabili, naj ostanem
ker se je v soboto vrnil v bliž-
ni piknik premogarjev in sem
obljubil, da se vrnem, toda mi
ni bilo mogoče. Mimogrede naj
se omenim, da mi je dala Mary
Gorišek naročnino na Cankar-
jev glasnik, ko smo se srečali pri
mostu v Brownsvillu. Z njo je
bil sin in sta morala peš, ker so
čistili ulice. Bil je namreč tak
naiv, da so se valile skale na
cesto, ker je bila zemlja v hribih
preveč odmočena. Vzelo je tudi
nekaj žand, neki črnc pa je re-
kel: Rešil sem deset otrok, toda
ne vem, kje je enajsti. Kramar-
jevim v Brownsvillu je voda
unicila precej živeža v kleti.

V Morgantownu oziroma v
Star Cityju sem se ustavil naj-
prej pri znani družini Selak.
Lovrene me je še tisto popoldne
zapeljal v Scotch Run, ampak to
pot ni bilo veliko uspeha, ker
sem prišel dan pred podo. Dobiti
smo enega naročnika Proletarca.
Sicer ni bil moj cilj ta naselbina,
marveč Fairmont in Thomas,
ampak Lovrene je imel nočni
šilt in nismo mogli tega pota
napraviti. No, pa drugič.

Drugi dan sem se namenil do
Tonyja Zupaničja, da bi me za-
peljal na prej imenovani pre-
mogarski piknik, ampak imel
sem smola. Najprej mi je zju-
traj ušel bus, nakar sem se vr-
nil k Selakovim. Lovrene je re-
kel, da me bo on zapeljal do
Toneta 12 milj daleč, kar se je
tudi zgodilo. Naju je spremljal
tudi sin. Ko pridemo do bečlar-
ske naselbine Dillingera, nam po-
vedo, da se je Tone odpeljal
pred desetim minutami proti
Masontownu. Zopet smola in s
piknikom, torej ne bo nič.

Pa se prikladi drugi bečlar, po
imenu Pavlovich (Hrvat) in član
jednote, ki me vpraša, kam že-
lim. Povem mu, da proti Unio-
ntownu. Well, pravi, tja grem tu-
di jaz, ko bom peljal Toneta
Mlakarja in njegove prijatelje.
In tako sem se z njimi peljal do
Smithfielda, kjer sem imel neko
opravilo. Tone Mlakar je še po-
novil Prosveto in Proletarca, po-
tem pa smo se poslovili. Jaz sem
šel v hrib k Maroltovim, ki so
ponovili Proletarca. Izvedel sem,
da je preminil njegov brat, ki je
bil 16 let bolan. Že enkrat prej
sem poročal, koliko je pretrpel,
ker mu je ves križ polomilo.
Njegovo trpljenje je bilo veli-
ko in je dobro, da ga je rešila
smrt. Bil je tudi član SNPJ.

Tam sem po pol uri hoje dobil
bus v Uniontown. Ustavil sem
se pri L. Dorniku v soboto zve-
čer, vendar je on šel na nočno
delo. Nato sem šel k drugim ro-
jakom — H. Kasteleu, Furlanu in
Pavloviču, kjer smo precej dolgo
kramljali in je ponovil Pro-
sveto. Spremlil me je do Moč-
nika, kjer sem prenočeval, na-
slednji dan, v nedeljo, pa me je
Močnikov sin zapeljal v Fair-
chance, kjer prebiva par napred-
nih Slovencev. Martin Musin in
Zele sta ponovila Proletarca,
slednji je dal dolar tudi za pred-
log "Big Tonyja" iz Californije.
Da ne pozabim, to je storila tudi
Matilda Zorich rekoč, da ženske
ne zaostanejo.

Na poti proti domu sem se
ustavil še v Jeannetu, kjer sta
ponovila Prosveto zakonca Ma-
rtil. Naj to zadostuje za enkrat

o mojem dvatredenskem potova-
nju. Ako sem kaj pozabil, mi
oprostite. Vsem najlepša hvala
za gostoljubnost in sodelovanje.
Moje prihodnje potovanje bo še
okrog Pittsburgha, potem pa na-
zaj v okraj Westmoreland.
Anton Zornik, zastopnik.

Tajna debata o angleških izgubah

Hessov beg spet v ospredju

London, 21. jun. — Premier
Winston Churchill je vatrajal,
da mora biti razprava o angle-
ških izgubah na morju tajna, če-
prav je opozicija zahtevala jav-
no. Slednja je naglašala, da taj-
nost in pomanjkanje publicitete
o izgubah povzročata razburje-
nost v javnosti.

Leslie Hore-Belisha, bivši vo-
jni tajnik, je opozoril Churchilla
na Rooseveltovo izjavo, da so iz-
gube parnikov tako velike, da
jih angleške ladjedelnice ne bi
krile, čeprav bi potrošile pro-
dukcijo. Že to zahteva, da mora
ljudstvo dobiti točne podatke.

"Prepričan sem, da ne bi bi-
lo v interesi javnosti, če bi o
tej zadevi razpravljali odprto,
da nas bi lahko ališal sovražnik," je
rekel Churchill. "Opozoriti mor-
am opozicijo, da se pomorske
operacije nadaljujejo z vso res-
nostjo brez odmora."

V parlamentu je bil storjen
nadaljnji poskus, da se odkrije
pravi namen bega Rudolfa Hes-
sa, Hitlerjevega zaupnika in vo-
dilnega nacija, v Anglijo. V teku
razprave so bile izrečene hude
besede. Nekateri poslanci so tr-
dili, da elivedenski krožek in
aristokracija tajno simpatizirata
s Hessom in da je prišel v Angli-
jo z namenom, da sproži mirov-
na pogajanja z Nemčijo.

Na očitke in obdolžitve je od-
govarjal Richard A. Butler, za-
nanji podminister. "Premier in
vlada nimata ničesar dodati še
objavljenim izjavam glede Hes-
sa," je dejal. "On je vojni ujet-
nik in poudarjen istim regulaci-
jam kot drugi ujetniki."

Laborit Silverman je dejal, da
je vpliv elivedenskega krožka še
vedno velik pri vladnih krogih,
čeprav je znano, da se ogreva za
pomirjenje diktatorjev in skle-
nitev miru z nacijsko Nemčijo in
fasiščno Italijo. Silverman je
omenil prominentno angleško
žensko, ki se je vrnila iz Nemč-
je v Anglijo po izbruhu vojne.
V mislih je imel Unity Valkyrie
Freeman - Milford, prijateljico
diktatorja Hitlerja, o kateri je
slednji dejal, da je perfekten tip
nordijske lepote. Ona je hči
lorda Redesdale, njena sestra pa
je žena Oswalda Moesleyja, vodi-
telja angleških fašistov, ki je bil
aretiran in vržen v ječo, ko se je
Anglija zapletla v vojno z Nem-
čijo.

ZAHVALA

Spodaj podpisana se prav lepo za-
hvaliva vsem, ki ste bili navzoči pri
najinem prisenečenju. Na tako lepo
zvit način ste namu dobili v dvora-
no 7. junija. Te dan nam ne bo šel
nikoli iz spomina. To me je tišti, ki
je bil tako spetljan kot midva, ob-
čuti in zna kaj se pravi "surprise".
Ospulila vna ko smo dospeli v dvo-
rano, ker ava mislila, da je vae na-
menjeno za dva druga. Ravnsala vva
se kakor nama je bilo naročeno, pa
ava bila prevarana. Najlepša hvala
najinim otrokom Johnu, Mary in
Tonyu ter mrs. M. Fidel, ki jim je
bila v pomoč pri tej zadevi in pre-
vezela vso skrb za vreditve. Pomaga-
le so jim tudi druge ženske, za kar
vsem najiskrenejša zahvala. Šrna
hvala najiskrejam: najini hčerki Ma-
ry, mrs. M. Fidel, mrs. M. Miheleč,
mrs. J. Okolič, mrs. J. Podilpec, mrs.
H. Srega, mrs. M. Valenčič in mrs.
Križaj. Isto tako lepa hvala kuhari-
kam in keinaricam in vsem, ki ste
delali za boro. Navzočih je bilo 78
družin in 60 posameznikov. Točke
ljudi spravili skupaj je veliko dela
in vsem, ki ste pripomogli do tako
velike udeležbe, najlepša hvala. Pri-
šli ste iz Penna, Fairporta, Clevela-
nda, Wadswortha, Rittmana, Akro-
na in Barbortona in okolice, Ohio.
Posebno lepa hvala družini Frank
Logar iz Johnstowna, Pa., za tele-
gramno čestitko. Na bomo navajali
vseh imen, ker bi vzele preveč pro-
stora, toda bodite uverjeni, da na-
ma ostanete zapisani globoko v na-
jinih srcih. Je enkrat lepa hvala
vsem skupaj in še posebno za skup-
ni dar — opreme za jedilno sobo —
kateri vva prejela od vas. On pri-
ložitosti bova vam vsem na en ali
drug način skušala povrniti Vaso
velikodušnost. Vasa zvesta prijatelja.

Mr. in Mrs. JOHN GERBEC,
RFD No. 1, Doylestown, Ohio.

(Se nadaljuje.)

Ura je bila trideset na sedem, a Charlot ni hotel zaspati za nobeno ceno. Navadno mu je padla glava na mizo, kakor hitro je pojedel svojo juho.

"Tak spančjak, srček moj," je ponavljala Silvina, ki ga je bila odnesla v Henrijetino sobo, "saj vidiš, kako je prijetno na veliki postelji tvoje ljube tetke."

Toda otrok, ki ga je ravno ta sreča veselila, je bral in se dušil od smeha.

"Ne, ne... Ostani, mamica... igray se z menoj, mamica..."

Ona je potrpežljivo, krotko ga je božala in mu ponavljala:

"Spančjak, srček moj... Zaspančjak, da te bom vesela."

In mali je naposled zaspal, s smehljajem na ustnicah. Ona se ni potrudila, da bi ga slekla; toplo ga je odela, ne da bi ga zaklenila s ključem, tako globoko je spal ponavadi.

Nikdar prej se Silvina ni čutila tako mirno, tako jasnega in živega duha. Njeni ukrepi so bili tako nagli, njene kretnje tako lahkotne, kakor da bi ločena od svojega telesa ravnala po naglih tiste druge sile, ki je ni poznala. Že je bila spremila Sambuca s Cabassem in Ducatom v hišo, priporočaje jim največjo opreznost; odvedla jih je v svojo sobo, ter jih razpostavila na obeh straneh okna, ki ga je odprla kljub hudemu mrazu. Tema je bila globoka, v sobo je svetil zgolj blede odseve snega. Smrtno molčanje je prihajalo s polj, teklo so brezkončne minute. Naposled, ko so se približali rahli koraki, je Silvina odšla in sedla zopet v kuhinjo, kjer je čakala, nepremična, velike oči uprte v plamen sveče.

In čakati je morala še dolgo, dolgo. Golijat je lazil okrog pristave, preden se je drznil vanjo. Zdelo se mu je, da dobro pozna mlado žensko, in ni si upal priti brez samokresa za pasom. Toda neko neudobno čustvo ga je svarilo. Odprl je okno docela, izgnil glavo in rahlo zaklical:

"Silvina! Silvina!"

Odprto okno mu je pričalo, da si je premislila in privolila. To mu je napravilo veliko veselje, dasi bi jo bil rajši videl navzočo, da bi ga sprejela in pomirila. Nedvomno jo je bil oče Fouchard poklical, da opravi kako delo. Povzdignil je nekoliko svoj glas.

"Silvina! Silvina!"

Nič odgovora; niti diha. Postavil je nogo na podoknico, ter vstopil, hoteč se zakopati v posteljo in jo pričakovati tam, ker je bilo zunaj tako mrzlo...

Bliskovit, besen spopad. Teptanje in padanje med zadušnim preklinjanjem in hropenjem...

Sambuc in njegova tovariša so bili planili nad Golijata; in dasi jih je bilo več, vendar niso mogli premagati orjaka, ki mu je nevarnost podesetila moči. V temi se je slišalo pokanje udov in naporno sopihanje objemov. Na srečo je padel Golijatu njegov samokres iz rok. Cabasse je jeknil z zadavljenim glasom: "Vrvi, vrvi!" In Ducat je podal Sambucu svezjen vrvi, s katerimi so se bili previdno oskrbeli. Zdaj so opravili divjaški posel, ki se je izvršil med brcami in udarci s pestjo. Najprej so mu zvezali noge in privezali roke k bokom; nato so ovili vse telo, kakor je pač drgetalo pod njih tipajočimi rokami, in to s takšnim nebrojem zank in vozlov, da je ležal mož kakor v mreži, ki mu je s svojimi petljami rezala meso. Kričal je dalje, in Ducatov glas je ponavljal: "Tak zapri gobec!" Krik je umolknil: Cabasse mu

je surovo zavezal usta s staro, modro žepno ruto. Nazadnje so si oddahnili; nato so ga nesli v kuhinjo kakor culo, ter ga položili na veliko mizo poleg sveče.

"Ah, ta umazanec pruski!" je kiel Sambuc. "Ali nam je napravil dela... Čujte Silvina, dajte, prižgite še eno svečo, da si ogledamo to proketo svinjo!"

Silvina je vstala, lice blede, oči razširjene. Ne da bi črhnila besedo; je prižgala luč, ter jo postavila na drugo stran poleg Golijatove glave, ki je ležala sedaj živo osvetljena kakor med dvema mrtvaškima voščenicama. In v tem hipu sta se srečala njiju pogleda. On jo je rotil, prestrašen in poln groze; toda ona, kakor da ga ne razume, je šla nazaj do jedilne omare, kjer je obstala pokoncu, obraz ledeno trdovraten.

"Mrcina mi je odgriznila pol prsta," je renčal Cabasse, ki mu je krvavela roka. "Moram mu nekaj razbiti, ni drugače."

Že je dvigal samokres, ki ga je bil pobral; toda Sambuc mu ga je izvil.

"Ne, ne, nič neumnosti... Mi nismo roparji, sodniki smo... Ali slišiš, umazanost pruska, soditi te bomo; in ne boj se, mi spoštujemo pravico do obrambe. Sam se ne boš branil, ker bi nam trgal ušesa, če ti odvzamemo nagobčnik. Ali dam ti takoj odvetnika, in še imenitnega povrh!"

Šel je po troje stolov, postavil jih v eno vrsto in sestavil to, kar je imenoval sodni dvor: on sam na sredi, na desni in na levi pa njegova tovariša. Vsi trije so sedli, on pa je vstal ter pričel govoriti s porogljivo počasnostjo, toda polagoma mu je glas narastel in se navel v mačevalnem srdcu:

"Jaz sem obenem predsednik in javni tožitelj. To ni čisto pravilno, toda ni nas dovolj... Obtožujem te torej, da si prišel na Francosko vohunit in si tako z najgršim izdajstvom poplačal kruh, ki si ga jedel pri naših mizah."

Saj ti si prvi vzrok naše nesreče, ti izdajalec, ki si po bitki pri Nouartu vodil Bavarce ponoči skozi Dieuletske gozde do Beaumonta. V to je bilo treba človeka, ki je dolgo prebival v deželi; in da je poznal tako vsako najmanjšo stezico; in naše prepričanje je trdno, srečali so te, ko si vodil topništvo po tistih strahovitih, v potoke blata izpremenjenih potih, kjer so morali zapreči osem konj pred sleherni top.

Če človek pogleda tiste steze, ne more verjeti in se vprašuje, kako je mogel dospeti po njih cel armadni zbor... Brez tebe, brez hudodelstva, da si se najprej vgnezdil pri nas, nato pa si nas prodal, se iznenadenje pri Beaumontu ne bi bilo zgodilo, in ne bi bili šli k Sedanu, in morda bi vas bili še naklestili! O nagnusnem poslu, ki ga opraviš še vedno, niti ne govorim in tudi ne o nesramnosti, s katero si se zopet prikazal v tem kraju, z zmagošlavjem, da izdajša in plašiš uboge ljudi... Ti si najpodlejša kanalarja; jaz predlagam smrtno kazen."

Zavladal je molk. Sambuc je sedel in dejal naposled:

"Imenujem Ducata za tvojega uradnega zagovornika... Bil je eksekutor, kaj daleč bi bil prišel, da ni njegovih nagnenj. Ti vidiš, da ti ne odrekamo ničesar in da smo milosrčni s teboj."

Golijat, ki niti prsta ni mogel ganiti, je uprl oči v svojega improviziranega branitelja. Prav ničesar živga ni imel več na sebi razen teh oči, oči polnih goreče, ponižne prošnje, pod bledim čelom, kjer so vzlic mrazu stale debele kaplje znoja.

(Dalje prihodnjik)

Napla, ki bi se prilagel v vsaki piketni liniji. Izdelali so ga risarji "Mickey Mouse-a", člani Screen Cartoonists Guilda, ki stavkajo za priznanje svoje unije v Hollywoodu.

pi, samo za hip sem se ozrl nanjo in stopil v dolino. Na levi so bregovi, na desni pa leže njive po dolih, nekatere puste in sive, druge izorane in rjave. Na bregovih in v dolih pa se čuti, da bo škodraj pomlad; bregovi bodo zacveteli v zvonceh in pomladanski podselek se bo prikazal ob grmih; doli bodo ožile, ko bo kmetova roka s plugom dala življenje tem njivam in zasejala — zasadila kruh v to plitvo, kamnitno kraško zemljo.

Misel na pomlad me zmeraj zdrami iz vsakega težkega občutja — upanje, da je življenje večno in se nikdar ne utrne, da zemlja daje vsako leto cvet, ki prehaja v vsej lepoti preko poletja v sad in jeseni dozori, in ko v pozni jeseni pade, da bo prav iz njega morda še lepše zacvetelo, zadehtelo in se obnovilo življenje, ko se bo v zimi z zemljo spojilo in postalo eno s to rdečo prstjo za vstajenje v prihodnji pomladi.

Ah, da? Pomlad, pomlad! Večno prenavljanje in v tem prenavljanju vedno lepši cvet, vedno bolj dehteči cvet... Prav na teh njivah se je potila in delala moja mati, prav tu sem ob njej in ob njenem lepem nasmehu začutil vso lepoto stvarstva, ki mi ga v svetu ni znal in ni mogel prikazati nihče več.

Ustavil sem se na poti in kar samo se mi je zasmajalo, ko sem se spomnil tistih srečnih mladinskih dni, ki bi morali ostati zmeraj v človeku, da bi mogel dati lepoto vsem, ki ne vidi v vsakem koščku sveta, v vsakem cvetu del večno se prenavljajočega in pomlajajočega se veselstva, katerega krona je človek, ki mu je edinemu dano, da si ustvari z resnico, pravico in ljubeznijo vedno višjo srečo na zemlji.

Spomini, spomini... "Vzemí lonec, pa pojdi k Puščavniku po vodo!"

Tako mi je dostikrat rekla mati od poletnih popoldnevih, ko je sonce pripekalo in so skalnate njive kar žarele. — Saj res; nedaleč odtod je Puščavnikova hiša! Še nekaj korakov po stezi in že si pri škarp, ki loči polja pod vasjo od Puščavnikovega vrta. Skozi škarp je prav ozek prehod, tako da more skoznj samo človek, ne pa živina, ki jo v pozni jeseni pasejo ob njivah.

Poln spominov sem se ozrl v breg, da bom zagledal leseno hišo, samotno bajto, dom človeka, ki ga na vsem svetu ne dobiš enakega: starega Puščavnika. Hiše ni bilo več, nekaj razkopanega zidovja je ležalo na tleh, na kamenju požgani trami.

Vedel sem: Puščavnika ni več, ker tudi strehe ni več, kjer je on dolga leta, morda več kot dvajset let prebival in premolil in so ga vsi ljudje imeli radi, ko so dobivali vodo od njega na polje, vodo iz studenca, ki ga je imel v hiši, stoječi na kamnitih kraških tleh, kjer ni vode, ni studencev in je edina hrana za

polje dež izpod neba, ki ga prosijo procesije k podružničnim cerkvam, kadar je suša.

Mežnarjev Janez je pasel z drugimi otroki po gmajnah, rasel med kravami, se podil po cestah ob večerih, in ko je zrasel v fanta, je z drugimi zavzela njegova pesem od kamna z vasi.

Odpirala so se okna. Vsak je imel svojo ljubezen. Mežnarjev Janez je podnevi žival in nabijal po čevljih, zvečer pa je z drugimi fanti šel vasovat, posebno takrat, ko so postale noči tople in so minile ure pod oknom ljubljene dekleta kakor trenutek in sam ni vedel, kdaj je minila noč in se je prikazalo sonce nad temnimi krimskimi gozdovi...

Mežnarjev Janez je bil tak mojster za čevlje, da ga ni imela ne prej ne kasneje fara takega. Ljudje se ga še danes spominjajo in posebno stari ne morejo prehaliti tistih časov, ko je on šival dekletom in fantom čevlje, da so se potem postavili pred cerkvijo in pokazali, kateri ima lepše, in so fantje ocenili, katero dekle je najgorše in komu je veljal pogled iz njenih oči. Ko so ob večerih na vasi peli, so se fantje dražili med seboj, kako ima katera koga rada, samo Janezu ni mogel nihče reči nobene, ker nikdo ni vedel za njegovo ljubezen. Janez za fante dekleta sploh ni imel. Zakaj neki se je potem tako smejal njihovim šalam in usmiljeno pol za šalo, pol zares pomagal tistemu, ki se ga spravili v preveliko zadrego?

In vendar je tudi v njegovem srcu zaživel obraz, ki ga ni mogel pozabiti nikdar. Nad dolino je slonela Pirčeva bajta. Nageljni so zacveteli v pomlad in Ančka jih je zalivala. Mežnarjev Janez je hodil mimo s sekuro v roki v gozd in se kar mimogrede zagledal v dekle. Ali ga ni pogledala? Ali se mu ni celo nasmehnila? — Oziral se je v hišo še, ko je bil že daleč pod gozdom in ni mogel več razločiti nageljnovega ozidu, ki je bil neometan in se je videla opeka. Premišljal je... Zakaj ga je tako gledala in zakaj se mu je nasmehnila?

Janez ni mogel vzdržati in v soboto ga ni bilo na vas. Fantje so peli, Janez pa je klical ob Pirčevi hiši pod nageljni: "Ančka, Ančka!"

Slišala ga je, se sklonila čez rože in Janez ji je iz oči v oči povedal, da jo ima rad. Dekle se mu je samo nasmehnilo. Kaj bi drugega? Ali že ta nasmehek je pokazal vso toploto srca, ki je bilo tako vroče, da bi zdaj zdaj zagorelo. In iz oči je sijal moder plamen prav nanj in se zlivljal v rjavim bleskom njegovega pogleda.

— Ančka!

— Janez!

Janezov obraz je postal čudno miren in v miru srečen. Nikogar ni več ustavil na cesti in nikomur ni več privoščil razposajene besede. Ob sobotah ga ni bilo več na vas in še fantje niso dolgo vedeli, kam uhaja, kje

je dobilo njegovo mlado srce več tolažbe.

Ali slednjič se je le razvedelo. "Boš ti frdamanski berač našo Ančko zapeljeval?"

Pirc je prihrumel neke sobote zvečer z dolgimi koraki okoli ogle, zamahnil in debela prekla se je ukrivila na Janezovem hrbtu.

Res, lahko bi ga bil nazaj; zdelal bi ga, kakor je vsakogar, ki je kdaj iskal prepira z njim, ali Janez se je samo s skremženim obrazom ozrl na Pircu in ni niti dvignil roke niti stekel v dolino. Padalo je po hrbtu, kakor po mrtvem lesu je padalo in Janez ni zastokal, pustil je, da se je Pirc poprej utrudil, obstal in začuden gledal za fantom, ki ni niti malo pospešil korakov v dolino.

Fantje so se odpravljali v Ameriko in Janez z njimi. Še enkrat so zapeli vsi skupaj ob kamnu, še enkrat podražili dekleta, še poslednjič so vsi tisti zvesti pod oknom prisegli ljubezen, da ne bodo pozabili na obljube in da bodo vsa dekleta njihova, ko se vrnejo. Samo Janez ni šel nikamor. Ostal je do jutra v gostilni in dočim so mu usta veselo prepevala, mu je v duši zvenela druga, drugačna njegova pesem.

Zjutraj jih je odpeljal vlak do morja in od tam v novi svet.

Janez je v Ameriki delal, garal, da ne bo več berač, da bo lahko pokazal Pircu tisočake in s pogledom Ančko objel. Pisal je samo domov in od doma mu niso o Ančki pisali nič, sam pa tudi ni spraševal po njej. Saj jo bo videl, saj bo edino njegova, ko bo enkrat bogat, ko ga Pirc ne bo imel več za berača!

Čez nekaj let so se fantje vrnili. Samo nekateri, med njimi Janez. Prišli so s postaje, zapeli spet ob kamnu po dolgih letih, povabili domala vso vas v gostilno in se razveselili po dolgih letih spet doma.

Zakaj Ančke ni bilo med njimi? Zastoj se je oziral Janez po kupih deklet in začuden lovil njihove vprašujoče poglede. Slednjič je le izvedel, izvedel za-

— Gospod doktor, že tri mesece je, odkar mi je umrl mož, se mi vsako noč prikaže v njah.

— Bodite tako prijazni, vam zopet prikaže, pa ga nite, da mi dolgočje še 300 let.

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

Agent: Gospod šef, to vam nadomesti sto delavcev.

Šef: Hm, ali bi mi mogli dati stroj, ki mi bi nadomestil odjemalcev?

— Mislim, da mora biti stroj živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

— "Tudi mrtev biti pokopani šala."

— Živ pokopani!

Pomlad pod Krimom

Jože Šeligo

Nebo je bilo prepreženo s sivino, prav kakor je zmeraj v zgodnji pomladi nad našimi polji. Semtertje se je sivina pretirala in na zapuščenah polja, na rjave in sive njive, na zbledele travnike in gmajne, na gozdove, ki edini ohranjajo za vse čase svojo temno barvo, ki mi je v duši vedno zvenela ko pesem — na našo zgodnjo pomladno pokrajino je zasijalo modro nebo, tako čisto kakor je čist cvet vijolice, ko jo pritisneš prav na oči. Temno nebo...

Tako dolgo že nisem videl naše pokrajine, mojega polja; tako dolgo že nisem čul pesmi burje, ki jo ob temnečih gozdovih včasih silno, včasih rahlo poje vsak večer.

Danes pa ni bilo burje. Eden prvih dni v marcu se je poslavljalo od nas in prvi rahli valovi noči so prihajali sem od gozdov. Od Tisovceve in tam od daleč, kjer ob jasnih večerih, kadar zavide sonce, zakarijo planine v vse svoje lepote, od tam je dihal veter, tako rahel in lahak, kakor bi v hipu hotel zašepetati vsem logom in višinam, pustim gmajnam in nezoranim njivam, golemo drevju in najtlačim kotičkom, še vsem temnim od prihajajočega večera, kotičkom pod gr-

mi in ob mejah: zacvetite, zadehtite!

Ti večeri so moje zdravje, ki sem ga vriskal že v materinem naročju, ta pokrajina je moja domovina, ki sem jo užival toliko let ob njej in na njej; ta pokrajina se je spremenila v spev, ki je težko ležal na duši, ko sem bil daleč stran od domačih polj in se je zdaj, ko sem spet prišel gledat njene lepote, spremenilo v pesem, dolgo, silno pesem, pesem, polno sreče in sonca, ki vam jo moram zapeti, da mi duša ne omaga pod težo toliko lepote...

Na koncu vasi, tam kjer se cesta nagne in pihiti v dolino, kjer leži še druga vas, zavije poljska pot med farovškimi travniki, mimo ravnine, ki so ji dali ime Studor. Tu na koncu vasi ni bilo dolgo nobenega poslopja, zdaj pa je tam prosvetni dom, pomosna stavba, ki stoji kakor osamljena in gleda na vasi, kakor bi hotela zaklicati: pridite k meni po lepoto in dajte mi lepote!... Tako lepega prostora, kakor je ta ravnica, še nisem videl nikjer na svetu; vsa pisana po krajini od gmaj in temnih gozdov od črnih vaških njiv sije vanja. — Na levi strani ob poti stoji na čisto obrnjena mežnarjeva hiša, polna življenja; otroci se pode po trati okoli nje, se smejejo in pojo, skozi polodprto okno pa se sliši, kako mežnar, ki je tudi čevljar, udarja po kopi-

tih in pomočnik zraven žvižga pesem.

Od prosvetnega doma sem se zaslisljivo rahli, boječ glasovi harmonija, tako čisti, kakor je čista ta lepa narodna pesem, ki jo na harmoniji igra organistka, dekle ki živi tako sama zase, pa je njen obraz zmeraj srečen in ima smehljaj za vsakogar, ki ga sreča kjer koli.

Glasovi harmonija so vedno bolj rahli, izgubljajo se v večeru, vedno glasnejši pa je tih veter od gozdov in od gora.

Stare lipe, ki je bila zmeraj enaka in ki me je ob večerih zmeraj vabila, da sem hodil priluškovati njenim tihim in globokim spevom, ni več... Posekali so jo in poleg nje zasadijo drugo, da jo bodo čez sto let poslušali drugi, ki bodo iskali lepote v svetu in v sebi. Tu sem posedel ure in ure, ko sem sanjal o dekletu iz sosednje vasi, sam sem poslušal večerne pesmi gozdov in gledal, kako je bila večerna zarja tam daleč nad gorami zmeraj bolj rahla, dokler ni so tudi tam zarezale zvezde tih noči v pozdrav in v slovo soncu, ki je zdaj sijalo že nad morjem in vzhajalo v drugi deželi, v življenju budilo s svetlo pesmijo druge ljudi in je med njimi morda kdo, ki je nekaj prav tu poslušal jaz, in je strmel v večno lepoto zahajajočega večera.

Nisem se ustavil ob mladi li-

Napla, ki bi se prilagel v vsaki piketni liniji. Izdelali so ga risarji "Mickey Mouse-a", člani Screen Cartoonists Guilda, ki stavkajo za priznanje svoje unije v Hollywoodu.

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in ahode, vizitnice, častila, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, čilskem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. — Cene zmerno, unijsko delo prvo

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. LAWDALE AVENUE • CHICAGO, ILL. TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k sedem letnim. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali polčlana 500, eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assamntu 500, tednik se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni varno, da je list predrag za člana S.N.P.J. List Prosveta je vasa lastna delovna točka v vsaki družini. Naroči jo lahko vsak član S.N.P.J. ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skopel naročnina na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu listu in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$8.00	Za Ciscro in Chicago \$5.00
1 tednik in 4.00	1 tednik in 4.00
2 tednika in 3.00	2 tednika in 3.00
3 tednike in 2.40	3 tednike in 2.40
4 tednike in 1.80	4 tednike in 1.80
5 tednikov in 1.20	5 tednikov in 1.20

Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v pisnu in si naročite Prosveto. list, ki je vasa lastna delovna točka.

PROSVETA, S.N.P.J. 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priložite polijam naročnino in list Prosveto vsote \$

1) Ime _____ Čl. družine _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini sedanjih članov moje družine: _____ Čl. družine _____

2) _____ Čl. družine _____

3) _____ Čl. družine _____

4) _____ Čl. družine _____

5) _____ Čl. družine _____

Mesto _____ Družina _____

Nov naročnik _____ Star naročnik _____